

DECIZIE

02 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței
Judecători

Valeriu Doagă
Sveatoslav Moldovan, Iuliana Oprea

judecând recursul declarat de Nedelcu Tatiana și Nedelcu Ilia, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a lui Nedelcu Tatiana, Nedelcu Ilia și Mușat Mihail împotriva Preturii Centru, mun. Chișinău, Primăriei mun. Chișinău, Consiliului mun. Chișinău și a lui Tomcova Ana privind anularea actelor administrative,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2016, prin care a fost restituită cererea de apel ca depusă în afara termenului legal,

C O N S T A T Ă :

Reclamanții Nedelcu Tatiana, Nedelcu Ilia și Mușat Mihail s-au adresat în instanța de judecată cu cerere către Pretura Centru, mun. Chișinău, Primăria mun. Chișinău, Consiliul mun. Chișinău și Tomcova Ana privind anularea actelor administrative.

Prin hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 30 decembrie 2015, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca fiind tardivă.

Invocând ilegalitatea hotărârii Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 30 decembrie 2015, la data de 22 februarie 2016, Nedelcu Tatiana și Nedelcu Ilia au depus cerere de apel, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2016, a fost restituită cererea de apel apelanților Nedelcu Tatiana și Nedelcu Ilia, ca fiind depusă în afara termenului legal și nu au solicitat repunerea apelului în termen.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a indicat prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, menționând că Nedelcu Tatiana și Nedelcu Ilia, fără motive întemeiate, au declarat apel cu depășirea termenului legal de 30 de zile, care este un termen de decădere.

Considerând ilegală încheierea instanței de apel, la 12 iulie 2016, Nedelcu Tatiana și Nedelcu Ilia au contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2016, cu restituirea pricinii spre rejudecare în prima instanță într-un alt complet de judecată.

În motivarea cererii de recurs recurentul a reiterat argumentele de fapt expuse în cererea de apel invocând că instanța de apel a emis o încheiere ilegală, neîntemeiată și pasibilă de a fi casată. Menționează recurenții Nedelcu Tatiana și Nedelcu Ilia, că au omis termenului de atac cu apel de 30 zile, deoarece nu au primit

hotărîrea Judecătoriei Centru, mun. Chişinău din 30 decembrie 2015 tradusă în limba rusă.

Potrivit art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu criticile invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră recursul neîntemeiat și pasibil de a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să-l respingă și să mențină încheierea.

Încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei – motiv pentru care de către Colegiu este considerată legală și întemeiată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră că încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului, pornind de la următoarele.

Potrivit art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Pornind de la prevederile normei de drept menționate, Colegiul conchide că instanța de apel corect a restituit cererea de apel apelanților Nedelcu Tatiana și Nedelcu Ilia, or, aceștia nu au depus cererea de apel în termenul legal de atac.

În conformitate cu art. 110 CPC, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) CPC, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Conform art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

Potrivit art. 116 alin. 1-3 CPC, (1) Persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. (2) Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen. (3) La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Colegiul constată că, instanța de fond a pronunțat dispozitivul hotărîrii la 30 decembrie 2015. Deci, Nedelcu Tatiana și Nedelcu Ilia, urmau să declare apel inclusiv pînă la 29 ianuarie 2016, termenul de declarare a apelului a început să curgă la data de 31 decembrie 2015, ziua imediat următoare datei emiterii dispozitivului hotărîrii contestate și a expirat la 29 ianuarie 2016, aceasta fiind ultima zi de depunere a apelului, însă cererea de apel a fost depusă de apelant la data de 22

februarie 2016 (f.d. 42-44), adică peste 53 de zile din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii. Mai mult, apelanții-recurenți în cererea de apel nu au motivat nerespectarea acestui termen și nici nu au solicitat repunerea apelului în termen.

Astfel, conchide instanța de recurs că, cererea de apel depusă de Nedelcu Tatiana și Nedelcu Ilia la 22 februarie 2016 este depusă în afara termenului legal, deoarece la depunererea apelului nu s-a respectat termenul de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii. Mai mult ca atât, Nedelcu Tatiana și Nedelcu Ilia în cererea de apel nu au solicitat repunerea în termen.

În asemenea circumstanțe de fapt și de drept Colegiul reține că, din perspectiva prevederilor art. 26 alin. (3) CPC, lipsa unei cereri expres a apelantului de repunere în termen este hotărâtoare pentru a dispune restituirea apelului ca fiind tardiv, or, instanța, din oficiu, nu este îndreptățită să invoce chestiunea de repunere în termen a apelului persoanei care nu a solicitat repunerea în termen. În acest sens instanța de recurs conchide că textul legal relevant este clar, previzibil și lipsit de elemente de obscuritate.

Concomitent, Colegiul menționează că conform recomandărilor Curții Supreme de Justiție, cererea de repunere în termen a instrumentului de atac, în orice caz, trebuie să fie exprimată din inițiativa persoanelor care contestă actul judecătoresc, or, repunerea în termen trebuie să fie solicitată de parte, instanța neputând, în lipsa unei dispoziții legale exprese, să o pronunțe din oficiu cu încălcarea principiului dreptului de dispoziție a părților, chiar și în ipoteza în care din ansamblul materialului probator administrat în dosar ar reieși că partea a fost împiedicată de un motiv justificat în a-și îndeplini actul de procedură în termen.

Instanța de recurs apreciază critic argumentul recurenților - potrivit căruia au omis termenului de atac cu apel de 30 zile, deoarece nu au primit hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 30 decembrie 2015 tradusă în limba rusă, - or, acesta are un caracter declarativ, și nu împiedica la depunerea cererii de apel în termen legal stabilit.

Mai mult, reține Colegiul că, dispozitivul hotărârii a fost expediat în adresa apelanților, iar potrivit avizului de recepție anexat la dosar, acesta a fost recepționat de ultimii încă la data de 27 ianuarie 2016 (f.d. 37).

Sub aceste aspecte, Colegiul notează că, CtEDO în jurisprudența sa promovează cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (*Van Harn versus Germany*, nr. 7557/03 din 11.09.2007).

În acest sens, Colegiul conchide că instanța de apel corect a apreciat începutul curgerii termenului de atac cu apel din ziua pronunțării dispozitivului, așa cum prevede art. 362 alin. (1) CPC și corect a restituit cererea de apel apelanților Nedelcu Tatiana și Nedelcu Ilia, or, aceștia nu au depus cererea de apel în termenul legal de atac și nici nu au solicitat repunerea în termen.

La caz, Colegiul notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice. În hotărârea CEDO pronunțată în cauza *Ponomaryov vs*

Ucraina (3 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termen de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, indică Curtea, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat.

Reglementări similare au fost statuate de către Înalta Curte și în cauzele *Ceachir vs Moldova*, *Popov vs Moldova și Melnic vs Moldova*, în care s-a menționat că prin neaducerea vre-unui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către părți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

În acest context, argumentele invocate de Nedelcu Tatiana și Nedelcu Ilia nu se încadrează în temeiurile de casare a încheierii recurate.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată netemeinicia motivelor invocate de către recurent în cererea de recurs.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a) CPC al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se respinge recursul declarat de Nedelcu Tatiana și Nedelcu Ilia.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2016, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a lui Nedelcu Tatiana, Nedelcu Ilia și Mușat Mihail împotriva Preturii Centru, mun. Chișinău, Primăriei mun. Chișinău, Consiliului mun. Chișinău și a lui Tomcova Ana privind anularea actelor administrative.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Valeriu Doagă

Judecători

Sveatoslav Moldovan

Iuliana Oprea